

4-CLIMA, FLORA I FAUNA

4-CLIMA, FLORA I FAUNA

ESPAIS D'INTERÈS NATURAL AL SEGRITÀ

El pantà d'Utxesa, entre Torres de Segre i Aitona és el pantà més extens de la depressió central i presenta gran interès per la diversitat d'ocells aquàtics: martinet de nit, bernat pescaire, tallarol, torlit, ...

L'Aiguabarreig Segre – Cinca se situa entre La Granja d'Escarp, Massalcoreig i Seròs. Paisatgísticament hi trobem boscos de ribera, grans masses de canyissars, d'alberedes i salzedes. Hi ha tota mena d'ocells: cigonya blanca, esplugabous, martinet blanc, bernat pescaire, ...

Aiguabarreig Segre - N. Ribagorçana es localitza entre Vilanova de la Barca, i Corbins. El contrast cromàtic entre les terres cultivades que envolten l'aiguabarreig i l'aigua dels dos rius fan d'aquest espai un lloc singular. Predominen els boscos de ribera, d'alberedes i salzedes. Com a fauna destaca la presència del porc senglar.

Paratge estepari. Alfés. Està constituït per un altiplà que forma part d'una antiga terrassa fluvial. És una de les últimes àrees de **timoneda estèpica** que queden a Catalunya (timó, siscall, botja pudent, rosella morada, ...).

Entre les Garrigues i el Segrià, **l'espai del Mas de Melons** és un clar exemple de paisatge estepari, on predomina la brolla de romaní. També hi ha una alternança entre els conreus de secà, cereals i ametllers amb illes de vegetació natural.

Lleida ciutat disposa d'un espai natural que ha esdevingut parc urbà:

La Mitjana. És un extens bosc de ribera amb arbres com el xop, l'àlber, el vern, el salze; arbustos com el tamariu, l'arç blanc, el saüc; herbes com el canyís, el lliri groc i la boga. També és l'hàbitat de moltes espècies animals. Ocells com la merla, la cucut, la polla d'aigua, els ànecs collverd, la fotxa, la gavina; les guineus, les granotes i peixos com el barb, la carpa. És un espai on la gent pot gaudir de la natura tot passejant pels marges del riu Segre.

Tossals d'Almatret, ubicats sobre el riu Ebre. Conserven una mostra del paisatge de pineda (**pi blanc**, amb sotabosc de **màquies**).

Llegeix amb atenció el text sobre els espais naturals del Segrià.

Escriu el nom dels espais naturals del Segrià. Localitza'ls al mapa.

.....

.....

- Quin espai natural del Segrià destaca per la diversitat d'ocells aquàtics?
- Quins ocells s'hi poden trobar?.....
- Saps explicar per què s'està reduint l'extensió dels boscos de Ribera?.....
- Pensa de quina manera podem col·laborar en la conservació dels espais naturals

Escriu al peu de cada fotografia el text que li correspongui: Tossal de Montmeneu, La llacuna d'Utxesa, Timoneda d'Alfés.

El clima

El clima de la comarca del Segrià és mediterrani continental. Es caracteritza per tenir les majors oscil·lacions de temperatura entre l'estiu, quan pot superar els 40°, i l'hivern, quan s'assoleixen temperatures sota zero, presentant una temperatura mitjana d'uns 14°C. És un clima que té un període àrid a l'estiu, sense pluges; les precipitacions es reparteixen entre la tardor i la primavera. Durant part de l'hivern les boires cobreixen la zona de la plana.

La duresa d'aquest clima és fruit de l'orografia, tot i ser una zona propera al mar, la seva influència no arriba perquè les serres litorals i pre-litorals li barren el pas.

□ Amb la finalitat d'aprendre a observar el temps, anota les següents observacions durant quinze dies seguits.

<p>Dia: Mes:</p> <p>Temperatura:°C</p> <p>Observacions (clar, cobert, boira, pluja, vent, humitat, ...):</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
--

□ Cada dia, un alumne diferent, s'encarregarà d'omplir un full d'observació del temps com el que teniu a la pàgina següent. Aquestes dades es poden trobar a l'estació meteorològica de l'escola -si en té-, al diari o a la televisió. Aquesta observació es repetirà durant un mes.

OBSERVACIÓ DEL TEMPS

Dia.....Mes.....

Temperatura: màxima.....mínima.....oscil·lació.....

Pluja.....

Humitat.....

Vent.....intensitat.....direcció.....

Situació del cel.....

Altres anotacions.....

Mapa del temps

(retallar-lo de la premsa)

Un cop recollides les dades de tot el mes, completa les dades següents:

Temperatura: màxima del mes.....mínima del mes.....oscil·lació tèrmica del mes.....

Pluja: dies de pluja durant el mes.....dia més plujós i quantitat.....

Humitat: màxima i dia.....mínima i dia.....

Vent: total de dies de vent.....total de dies de calma.....tipus de vent dominant.....

Situació del cel: total de dies clars.....total de dies coberts.....

total de dies parcialment coberts.....

Treball amb gràfiques

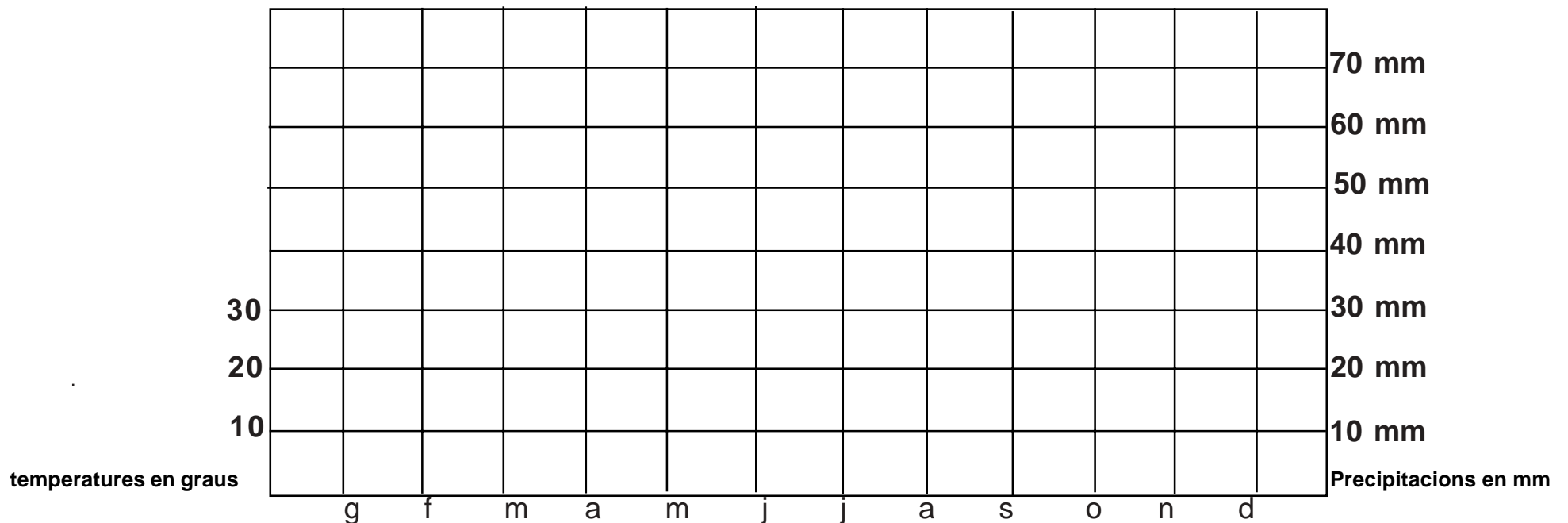
- Fes la gràfica de temperatures i de precipitacions segons les dades climàtiques següents:

Temperatures mitjanes en graus centígrads de l'any 2001

gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setembre	octubre	novembre	desembre
5	9	11	15	18	21	24	24	22	14	9	5

Precipitacions mitjanes en mm durant l'any 2001

gener	febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setembre	octubre	novembre	desembre
21	4	28	74	42	9	68	5	30	19	46	4

❑ Observa les dades i la gràfica obtinguda. Contesta aquestes preguntes:

a) Les dades anteriors sobre les precipitacions, a quin tipus de clima corresponen?.....

b) Quina és la temperatura mitjana més alta de l'any?.....

c) Quins mesos són els que fa més fred?.....

d) Quins mesos tenen la temperatura mitjana superior als 20 °C?.....

e) Quins són els mesos més plujosos?.....

f) Quins són els mesos més secs?.....

g) Quina quantitat de pluja (en mm) cau al llarg de l'any?.....

h) Quines conseqüències pot tenir per la comarca el fet que un any les pluges siguin nul·les?.....

Completa:

INSTRUMENT	SERVEIX PER
termòmetre	
	mesurar les precipitacions
anemòmetre	mesurar la velocitat del vent
penell	

La flora del Segrià

Treball de camp

Feu una sortida per observar la vegetació del vostre entorn. S'haurà de triar un itinerari amb possibilitats d'estudi i observació de diferents espècies.

- a) Observar el paisatge
- b) Escriure la relació d'espècies vegetals més comunes que es vagin trobant
- c) Fer fitxes d'observació
- d) Recollir mostres de plantes (fulles, fruits)
- e) Observar i descriure el tipus de sòl on es troben aquestes plantes
- f) Observar si és possible un bosc, si ha estat explotat i de quina manera, si ha hagut incendis, ...
- g) Observar la diferent vegetació que hi ha en un lloc d'obaga i de solana
- h) Calcular l'alçada dels arbres
- i) Calcular el gruix o diàmetre d'un o més arbres
- j) Fer un herbari col·lectiu entre tota la classe

Flora i fauna:

Els tipus de vegetació dominant són:

-**L'estepa semidesèrtica** (tossals i secans). Domina la garriga a la part nord i sud del Segrià amb brolles i màquies. Les espècies més característiques són el timó, l'argelaga, l'esbarzer i altres. Aquesta vegetació constitueix un paradís per les aranyes, les llagostes i els ocells com l'alosa becuda, la ganga o el tòrlit.

-**L'alzinar de carrasca**. La vegetació està representada per plantes de fulla petites, dures i perennes. La major part d'aquesta vegetació són arbustos, alguns d'ells punxants, com el garric, l'arçot i d'altres són aromàtics, com el romaní. Com a arbres destaca pràcticament una sola espècie: l'alzina. Aquí hi trobarem ocells com la garsa, la perdiu, la puput i mamífers com la guineu i el conill.

-**La vegetació de ribera** es troba als marges del riu i aiguamolls, i les vores de sèquies i braçals. Hi abunden els arbres de ribera, densos i grans. Entre altres citarem: xops, àlbers i oms. Com arbustos predominen l'heura, la canya i el jonc. Aquesta formació ocupa poca extensió, ja que s'ha transformat en terrenys de cultiu. Emparats pels arbres de ribera i les plantacions de fruiters, hi trobarem ocells com el tord, la tórtora i la merla, i mamífers com l'eriçó i el talp.

-**Vegetació de camins i horta**. Aquest tipus de vegetació és abundant a la plana regada de la comarca, i la major part es consideren males herbes perquè neixen entre els conreus. Les més conegudes són: l'esbarzer, el fonoll, les malves, les roselles, la cugula ...

Escriu el nom de 5 espècies vegetals pròpies de la comarca del Segrià.

.....

Escriu algunes espècies vegetals pròpies de la vegetació de ribera.

.....

Com és el paisatge que hi ha a l'entorn de la teva localitat? Descriu-lo fent referència al relleu i la vegetació.

.....

.....

.....

☐ Observa les fotografies i escriu el nom de cada planta o arbre on correspongui: garric, esbarzer, xop, argelaga, canyes, alzina, timó, àlber, romaní.

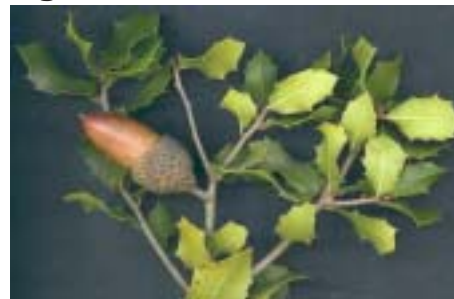
Vegetació estepària

Vegetació de ribera

Vegetació d'alzinar i carrasca

Fauna

- ❑ **Escriu el nom dels animals que pots trobar per les rodalies de la teva localitat.**

.....

.....

- ❑ **El bec és una de les característiques que més ajuden a esbrinar com i de què s'alimenten les aus. Quin tipus alimentació tenen aquests ocells?**

oreneta

aligot

puput

pardal

abellerol

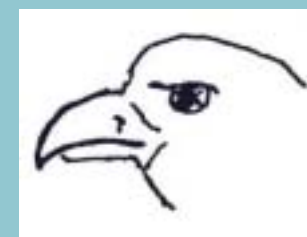
l'òliba

Aus insectívores,
bec llarg i punxegut o
ample i rabassut.
S'alimenten d'insectes.

Aus granívores,
bec curt i robust per
trencar les llavors.

Aus carnívores,
bec potent i corbat per
esquinçar les seves
preses.

Fauna de planes i conreus del Segrià

□ Escribe el nom de cada animal on correspongui: conill, teixó, sargantana, guineu, caragol, eriçó, porc senglar, perdiu, cigonya.

Fauna de zones aquàtiques del Segrià

- Escriu el nom de cada animal on correspongui: gavina, berrat pescaire, ànec collverd, polla d'aigua, blauet, carpa, barb, serp d'aigua, granota.

Busca informació i omple la taula.

animals	alimentació	adaptacions al medi	ambient on viuen
cigonya			
guineu			
granota		salta amb facilitat	
eriçó			